

Središnji državni ured
za demografiju i mlade
u partnerstvu s
Općinom Topusko
organizira konferenciju

Doprinos
JLP(R)S-a
demografskoj
revitalizaciji
Sisačko-
moslavačke županije
i Karlovačke
županije

Topusko, 21. travnja 2021. godine

Poštovani čitatelji i sudionici,

Iznimno mi je zadovoljstvo da ovom četvrtom po redu Knjižicom sažetaka, Središnji državni ured za demografiju i mlade, kao sljednik Ministarstva za demografiju, mlade, obitelj i socijalnu politiku, nastavlja hvaljevrijednu organizaciju konferencija o demografskoj revitalizaciji Republike Hrvatske. Nakon Đakova, Senja i Knina ona se sada održava u Topuskom - području recentno stradalom u potresu kojemu, stoga, trebamo posvetiti dodatnu pozornost i brigu.

Osnivanjem Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade, Vlada RH pokazuje spremnost na učinkovito rješavanje nepovoljnih demografskih trendova. Ponajprije, želja nam je donositi kvalitetne mjere s ciljem ostvarivanja pozitivnog demografskog prirasta te prevencije i zaustavljanja iseljavanja mladih naraštaja iz Republike Hrvatske. To ćemo postići stvaranjem uvjeta za njihov ostanak kao i povratak hrvatskog iseljenništva. Želja nam je da okupljanjem predstavnika jedinica lokalne i područne samouprave s područja Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije, stručnjaka iz područja demografije te predstavnika državnih i javnih tijela, na ovoj konferenciji podijelimo primjere dobre prakse, ali i izazove s kojima se susrećemo, te da zajednički potaknemo kreiranje i primjenu demografskih mjera kojima bismo unaprijedili kvalitetu života svih naših građana. Aktualizacija pitanja demografske revitalizacije zahtijeva široko područje djelovanja te uključivanje svih razina vlasti i različitih resora, a to je moguće jedino aktivnom suradnjom općina, gradova i županija sa središnjim tijelima državne uprave.

Stvaranje pozitivnog ozračja i poboljšanje kvalitete života građana te promoviranje obiteljskih vrijednosti ključ je demografske revitalizacije. Na nepovoljne demografske pokazatelje i izazove ne može se odgovoriti bez sveobuhvatnog sustava demografskih i gospodarskih mjera uz usklađeno djelovanje svih dijelova društva.

Vjerujemo da će Vam ova knjižica pružiti motivaciju i ideje za unaprjeđenje postojećih i kreiranje novih mjera kako bismo zajedničkim djelovanjem, usmjerenim na dugoročno poboljšanje demografskih kretanja te što žurnijom obnovom razrušenih domova stvorili uvjete za ostanak ljudi s ovog područja u Republici Hrvatskoj.

državna tajnica
za demografiju i mlade

Željka Josić, dr. med.

Središnji državni ured
za demografiju i mlade
u partnerstvu s
Općinom Topusko
organizira konferenciju

Doprinos
JLP(R)S-a
demografskoj
revitalizaciji
Sisačko-
moslavačke županije
i Karlovačke
županije

Topusko, 21. travnja 2021. godine

PROGRAM KONFERENCIJE

09:30 - 10:00 registracija sudionika

OTVARANJE KONFERENCIJE I UVODNO OBRAĆANJE

Moderator: **Daria Marjanović** | Središnji državni ured za demografiju i mlade

10:00 - 10:30 **Ivica Kuzmić** | načelnik Općine Topusko

Martina Furdek Hajdin, dipl. ing. arh. | zamjenica župana koja obnaša dužnost župana Karlovačke županije

Željka Josić, dr. med. | državna tajnica, Središnji državni ureda za demografiju i mlade

dr. med. **Domagoj Mosler**, ravnatelj Lječilišta Topusko, ujedno i direktor Top Termi

IZLAGANJA SUDIONIKA I PANEL RASPRAVA - 1. SESIJA

10:30 - 12:00

Moderator: dr. sc. **Mislav Rubić** | Središnji državni ured za demografiju i mlade

10:30 - 11:30 dr. sc. **Dražen Živić** | Institut društvenih znanosti Ivo Pilar | „Aktualne demografske prilike i perspektive revitalizacije stanovništva Karlovačke i Sisačko-moslavačke županije”

dr. sc. **Domagoj Novosel** | Središnji državni ured za demografiju i mlade | „Demografska kretanja u Hrvatskoj u 20. stoljeću”

izv. prof. dr. sc. **Ivan Čipin** | Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet, Katedra za demografiju | „Tekući i budući demografski procesi u Karlovačkoj i Sisačko-moslavačkoj županiji”

11:30 - 12:00 Panel rasprava

12:00 – 13:00 Pauza / ručak

IZLAGANJA SUDIONIKA I PANEL RASPRAVA - 2. SESIJA

13:00 - 16:30

Moderator: dr. sc. **Mislav Rubić** | Središnji državni ured
za demografiju i mlade

13:00 - 15:30 **Predstavnici JLS - primjeri dobre prakse, izazovi,
financiranje**

Mario Žuliček, mag. rel. publ., Udruga gradova u
Republici Hrvatskoj

Martina Furdek Hajdin, dipl. ing. arh., zamjenica
župana koja obnaša dužnost župana Karlovačke
županije

mr. sc. **Gordana Lipšinić**, gradonačelnica Grada Ozlja

Kornelija Marošević, zamjenica pročelnika za
društvene djelatnosti Grada Kutine

Ivica Kuzmić, načelnik Općine Topusko

15:30 – 16:00 Panel rasprava

16:00 – 16:30 Zatvaranje konferencije

dr. sc. **Dražen Živić**
znanstveni savjetnik u trajnom zvanju
pomoćnik ravnatelja Instituta društvenih
znanosti Ivo Pilar
Područni centar Vukovar

AKTUALNE DEMOGRAFSKE PRILIKE I PERSPEKTIVE REVITALIZACIJE STANOVNIŠTVA KARLOVAČKE I SISAČKO- MOSLAVAČKE ŽUPANIJE

Karlovačka i Sisačko-moslavačka županija prostiru se na ukupno 8094 km², odnosno na 14,3 % ukupne kopnene površine RH. Prema posljednjem popisu stanovništva (2011.) u njima je živjelo 301 338 stanovnika (7 % ukupnog stanovništva RH), s prosječnom općom relativnom gustoćom naseljenosti od 37,2 stan./km², što upućuje na napučenost koja je zamjetno ispod državnoga prosjeka (75,7 stan./km²). Navedene su županije administrativno ustrojene u 11 gradova (8,7 % svih gradova u RH) i 30 općina (7 % svih općina u RH), a u njima se nalazi čak 1105 naselja (16,4 % svih naselja u RH). Budući da je prosječna veličina naselja u ovim županijama iznosila svega 273 stanovnika (2011.), što je tri puta manje od hrvatskoga prosjeka (634), izrazito sitna naseljska struktura s velikim brojem malih i sitnih naselja, poglavito u ruralnoj periferiji, generira brojne demografske probleme i negativne populacijske trendove i procese. Relevantni recentni demografski indikatori upućuju na to da se ove županije nalaze u općoj depopulaciji, kao i u svim parcijalnim depopulacijskim procesima i da u tom smislu između njih ne postoje važnije razlike. Između 1991. i 2011. ukupan broj stanovnika u Karlovačkoj županiji smanjen je za 30,2 %, a u Sisačko-moslavačkoj županiji za 30,6 %, što u odnosu na opću depopulaciju ukupnoga stanovništva RH u istom razdoblju (-10,4 %), indicira iznadprosječno velike demografske gubitke kao posljedicu sinergijskoga djelovanja naslijeđenih destabilizacijskih čimbenika (prirodni pad, emigracija, starenje...) kretanja i razvoja stanovništva te izravnih migracijskih i ukupnih demografskih gubitaka u Domovinskom ratu. Ukupna depopulacija kao opći dinamički proces nastavljena je i nakon posljednjega popisa, na što upozoravaju rezultati procjene broja stanovnika. Tako je, prema procjeni DZSRH-a, od sredine 2011. do sredine 2019. broj stanovnika u Sisačko-moslavačkoj županiji smanjen za 15 %, u Karlovačkoj županiji za 10,1 % te u objema županijama zajedno za 12,9 %. Za razumijevanje i realno predviđanje budućih demografskih trendova, osobito u bioreprodukciji stanovništva, ali i migracijama, treba upozoriti na sve lošije pokazatelje sastava stanovništva po dobi jer oni potvrđuju da su obje županije snažno zahvaćene procesom demografskoga starenja, zamjetno jačim u odnosu na stanje ostarjelosti ukupne populacije RH. Poremećena dobna struktura stanovništva izrazito je

negativan čimbenik formiranja fertilnih i radno-sposobnih segmenata populacije, a time i destabilizacijska odrednica populacijske revitalizacije te njihova ukupnog demografskog i društveno-gospodarskog razvoja i napretka. Uz to obje su županije u proteklim mjesecima snažno zahvaćene epidemijom bolesti COVID-19 čije demografske učinke još ne možemo u cijelosti procijeniti, ali i potresom čije će materijalne posljedice nesumnjivo utjecati na pogoršanje demografskoga stanja.

Ključne riječi: Sisačko-moslavačka županija, Karlovačka županija, depopulacija, demografsko starenje, COVID-19, potres

dr. sc. **Domagoj Novosel**
voditelj Službe za istraživanje i praćenje
demografskih kretanja
Središnji državni ured za demografiju i mlade

DEMOGRAFSKA KRETANJA U HRVATSKOJ U 20. STOLJEĆU

Nepovoljna demografska kretanja na području današnje Republike Hrvatske uvjetovana su historijskim procesima dugoga trajanja te oblikovana početkom osmanskih prodora na područje hrvatskih zemalja. Počevši od toga razdoblja nadalje intenziviraju se unutrašnje i vanjske migracije stanovništva Hrvatske te se stvaraju prve hrvatske emigrantske zajednice u europskim zemljama. Sve do 20. stoljeća hrvatsko društvo ima izrazito ruralan karakter s poljodjelstvom i stočarstvom kao glavnim izvorom prihoda domicilnog stanovništva. Nositelji novoga građanskog sloja početkom stoljeća uglavnom su trgovci i obrtnici stranog podrijetla čiji se potomci uglavnom uspješno integriraju u hrvatski nacionalni korpus te prihvaćaju hrvatsko ime. Velike prekretnice demografskih kretanja Hrvatske nastaju u 20. stoljeću. One su posljedica deagrarizacije društva, iseljavanja zbog ekonomskih i političkih prilika, ratnih gubitaka tijekom triju velikih ratova te promjena političkih i društvenih okvira. Svi navedeni čimbenici snažno su utjecali na demografsku sliku Hrvatske, ali i njezina društvena obilježja u kojima se postupno mijenjao i hrvatski identitet. Urbanizacija Hrvatske osobito nakon Drugoga svjetskog rata dovodi do demografskog rasta gradova, osobito četiriju velikih centara; Zagreba, Splita, Rijeke i Osijeka. Šezdesetih godina 20. stoljeća i postupnom liberalizacijom režima otvaraju se granice za ekonomsku emigraciju koja, iako demografski slabi samu Hrvatsku, jača ekonomsku snagu stanovništva zbog priljeva deviza iz inozemstva. Domovinski rat i stvaranje suverene Republike Hrvatske donosi nove demografske žrtve, a ulazak u Europsku uniju i mobilnost stanovništva u Europi bez granica stvara nove izazove za cjelokupno hrvatsko društvo i demografske politike. Sukladno svemu navedenom cilj je ovoga izlaganja prikazati glavne silnice koje su djelovale na demografska kretanja u Hrvatskoj tijekom 20. stoljeća te kvantitativne podatke temeljene na statističkim izvorima i istraživanjima.

Ključne riječi: iseljavanje, povijest demografskog razvoja demografija, Hrvatska, 20. stoljeće, ratovi, bolesti, migracije

izv. prof. dr. sc. **Ivan Čipin**
Sveučilište u Zagrebu
Ekonomski fakultet
Katedra za demografiju

TEKUĆI I BUDUĆI DEMOGRAFSKI PROCESI U KARLOVAČKOJ I SISAČKO- MOSLAVAČKOJ ŽUPANIJI

U navedenom izlaganju analizirat će se osnovni demografski procesi i strukture u Karlovačkoj i Sisačko-moslavačkoj županiji u zadnja dva desetljeća, s posebnim osvrtom na budući demografski razvoj do sredine 21. stoljeća. Demografski događaji ishodi su složenih i često interaktivnih procesa koji se događaju u kontinuitetu, a posebno dolaze do izražaja na lokalnoj/regionalnoj razini. U gradovima i općinama navedenih dviju županija tijekom promatranog razdoblja dogodile su se znatne promjene u većini demografskih procesa i struktura, a u mnogima su se i depopulacija i starenje stanovništva ubrzali. Već duže vrijeme te dvije županije imaju specifične demografske procese, koji se, premda slični po smjeru razvoja demografskim procesima u ostalim županijama, razlikuju po intenzitetu svoje manifestacije. Štoviše, demografska kretanja u tim dvjema županijama još su nepovoljnija nego u ostalim hrvatskim županijama. Radi bolje spoznaje tih nepovoljnih demografskih trendova, ali i eventualnih odgovora nositelja politika na svim razinama vlasti, prikazat će se kvantitativni aspekti nedavnih demografskih promjena iz perspektive analize fertiliteta, mortaliteta i migracije, kao i osnovnih demografskih struktura. Obilježja budućih demografskih kretanja nedvojbeno su povezana sa zadanom tekućom dobno-spolnom strukturom. Stoga će se na kraju prikazati prognozirana slika budućeg broja stanovnika i dobno-spolne strukture stanovništva u Karlovačkoj i Sisačko-moslavačkoj županiji.

Ključne riječi: demografski događaji, dobno-spolna struktura, Sisačko-moslavačka županija, Karlovačka županija

Mario Žuliček, mag. rel. publ.
savjetnik,
Udruga gradova u Republici Hrvatskoj

CERTIFIKAT GRAD ZA MLADE

Certifikat Grad za mlade nastao je na inicijativu Udruge gradova u Republici Hrvatskoj, a u suradnji s relevantnim organizacijama i institucijama na polju politika za mlade:

- Središnjim državnim uredom za demografiju i mlade
- Institutom za društvena istraživanja u Zagrebu
- Agencijom za mobilnost i programe EU
- Mrežom mladih Hrvatske
- Savezom društava “Naša djeca“.

Ciljevi ovog modela certificiranja gradova jesu uspostava alata za gradove, ali i za mlade, kojima mogu analizirati postojeće politike za mlade u svojim sredinama, osvijestiti postojeće mogućnosti te eventualni prostor za napredak. Uz to, modelom će se mapirati dobre prakse gradova u različitim područjima, što će omogućiti prijenos tih praksi u druge gradove.

Kriteriji koje gradovi trebaju zadovoljiti da bi dobili certifikat definirani su na temelju analize postojećih sličnih modela u Europi, njih ukupno sedam. Na temelju navedenog definiran je ukupno 71 kriterij, a isti su podijeljeni u osam tematskih područja:

- participacija
- demografski poticaji i mjere
- zapošljavanje
- mobilnost
- zdravlje i sport
- rad s mladima i kultura
- obrazovanje
- informiranje.

Javni poziv za candidature za dobivanje certifikata Grad za mlade ove godine proveden je prvi put. Kandidirala su se ukupno 32 grada, a njih je 9 na kraju certifikat i dobilo.

Gradovi koji su dobili certifikat u sklopu prvog poziva jesu Karlovac, Koprivnica, Labin, Novska, Opatija, Rijeka, Šibenik, Varaždin i Zabok.

Certifikat se dodjeljuje na razdoblje od tri godine, nakon čega gradovi mogu ući u proces recertificiranja. Poziv za dodjelu certifikata objavljuivat će se jednom godišnje.

Ključne riječi: Grad za mlade, certificiranje, Udruga gradova u Republici Hrvatskoj

Martina Furdek Hajdin, dipl. ing. arh.
zamjenica župana koja obnaša dužnost župana
Karlovačke županije

DEMOGRAFIJA KARLOVAČKE ŽUPANIJE

Karlovačka županija provodi niz demografskih mjera koje pridonose pozitivnim demografskim trendovima na području iste. Financijski poticaji koji se osiguravaju za obitelji važan su čimbenik koji može potaknuti obitelj pri donošenju različitih odluka kao što je, primjerice, roditeljstvo. Osim navedenoga bitan je čimbenik osiguravanje potpore roditeljima u stvaranju ravnoteže između privatnog i poslovnog života kao i pitanje stambenog zbrinjavanja mladih i slično.

Nastavno na navedeno Karlovačka županija svake godine osigurava financijsku potporu za novorođenu djecu, a od prosinca 2021. godine uz financijsku potporu osiguravat će i materijalnu potporu, odnosno paket koji dobiva svaka roditelja. Kako i prethodnih tako i ove godine za tu namjenu u Proračunu Županije osigurana su sredstva u iznosu od 1.400.000,00 kuna.

Nadalje, Karlovačka je županija Programom demografskih mjera za poticanje rješavanja stambenog pitanja mladih obitelji na ruralnom području osigurala sredstva u iznosu od 1.000.000,00 kuna. Cilj je Programa stambeno zbrinuti mlade obitelji koje će dalje moći raditi na poboljšanju demografskog stanja. Također, važno je napomenuti da Program ne obuhvaća samo obitelji s područja RH već i obitelji s područja EU-a.

Kako djeca u manjim sredinama ne bi bila uskraćena za pravo na uključivanje u rani i predškolski odgoj i obrazovanje, Karlovačka je županija u koordinaciji s Ministarstvom znanosti i obrazovanja i načelnicima JLS-a krajem 2019. godine započela s uvođenjem programa predškolskog odgoja i obrazovanja u organizaciji osnovnih škola u lokalnim zajednicama u kojima nema mogućnosti osnivanja vrtića ili ne postoji mogućnost prihvata djece u najbližem vrtiću, sukladno s odredbama Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, Pravilniku o posebnim uvjetima i mjerilima ostvarivanja programa predškolskog odgoja i Državnom pedagoškom standardu predškolskog odgoja i naobrazbe.

Prema navedenim zakonskim propisima program se provodi u jednoj mješovitoj odgojno-obrazovnoj skupini djece od tri godine do polaska u školu za najviše 20 djece, no s obzirom na to da je u nekim općinama zbog većeg broja djece evidentna potreba za ustrojem i dviju skupina, Ministarstvu su predložene izmjene postojećeg Pravilnika. Za troškove ostvarivanja programa JLS osigurava financijska sredstva. Do sada su tako ustrojene jedinice predškolskog odgoja pri sljedećim osnovnim školama:

OŠ JOSIPDOL / PŠ „LUCIJE CAPAN“ U TOUNJU – TOUNJSKA SPU-ŽVICA (21. 11. 2019.)

OŠ „ANTUN KLASINC“ LASINJA – BAMBI (18. 12. 2019.)

OŠ PLAŠKI / PŠ SABORSKO – PČELICE (10. 1. 2020.)

OŠ CETINGRAD (27. 8. 2020.)

OŠ „IVAN GORAN KOVAČIĆ” /PŠ BOSILJEVO (22. 9. 2020.)

OŠ KATARINE ZRINSKI KRNIJAK – MASLAČAK (29. 10. 2020.)

Ove je godine u postupku ustrojavanja takvih jedinica pri OŠ Žakanje, PŠ Vivodina, a razmatraju se i mogućnosti za općine Plaški i Netretić.

Osim demografskih mjera koje se odnose na uspostavljanje dječjih vrtića, Karlovačka županija provodi niz mjera za mlade poput stipendiranja učenika i studenata na području Karlovačke županije (ukupno 80 stipendija s tendencijom povećanja broja stipendija) i to za darovite učenike/studente, učenike/studente koji se školuju za deficitarna zanimanja te učenike/studente slabijega socijalnog statusa.

Osim navedenog Karlovačka županija sufinancira troškove školovanja učenicima u deficitarnim strukovnim zanimanjima (limar, tesar, tapetar), odnosno financira nastavni materijal, didaktički materijal, smještaj u učeničkom domu, prijevoz, zaštitnu radnu odjeću i obuču.

Dodatne mjere:

- provedba programa KA RADDAR koji je temelj za što ranije usmjeravanje mladih prema STEM području i deficitarnim zanimanjima, odnosno prema tržištu rada te kvalitetna poveznica obrazovnog i gospodarskog sustava KŽ-a

- potenciranje rada u jednoj smjeni kako bi djeca ne samo u urbanom već i u ruralnom području mogla biti u cjelodnevnom boravku do 17 sati u školi i kako bi roditelji mogli nesmetano biti na svojim radnim mjestima

- izgradnja školskih sportskih dvorana

- provedba projekata u školstvu (pomoćnici u nastavi, shema školskog voća, osiguravanje školske prehrane za djecu u riziku od siromaštva

- ulaganje u kulturu, tehničku kulturu i sport.

Ključne riječi: Karlovačka županija, predškolski odgoj, program KA RADDAR, deficitarna zanimanja, tehnička kultura i sport

DEMOGRAFSKE MJERE

GRADA OZLJA

DJEČJI VRTIĆ:

- financira se iznos od 1.137,00 kn po upisu djeteta te nema više liste čekanja za upis.

DJEČJI VRTIĆ BEZ NAKNADE:

- u kraćem programu odgojno-obrazovnog rada s djecom od navršene treće godine života do polaska u osnovnu školu temeljem medicinske dokumentacije i djeca koja žive u posebno teškim obiteljskim okolnostima.

NOVOROĐENČE:

- 2.000,00 kn imaju svi roditelji za djecu s prebivalištem na području Grada Ozlja, od kojih barem jedan roditelj ima prebivalište na području Grada.

PRODUŽENI BORAVAK:

- Osnovnoj školi „Slava Raškaj” osiguravaju se sredstva za potrebe provođenja produženog boravka.

TROŠKOVI PRIJEVOZA DJECE S INVALIDITETOM:

- djeci predškolske ili školske dobi s teškoćama u razvoju i/ili invaliditetom pokriva se 40 % prijevoza do mjerodavne ustanove.

RADNE BILJEŽNICE:

- osnovna škola: u visini do 100 % od ukupnog iznosa za obvezne nastavne predmete,
- srednja škola: u visini do 500 kn.

TROŠKOVI LINIJSKOG PRIJEVOZA UČENIKA:

- za učenike razredne nastave od 1. do 4. razreda koji žive na udaljenosti od kuće do škole manjoj od 3 km i za učenike predmetne nastave od 5. do 8. razreda koji žive na udaljenosti od kuće do škole manjoj od 5 km,
- za srednjoškolce financira se 12,5 % mjesečne karte.

PRIJEVOZ STUDENATA:

- 200 kn mjesečno.

STIPENDIJE:

- ove godine dodijeljeno je 76 stipendija, dvostruko više nego prošle godine. Kriteriji su darovitost, deficitarna zanimanja i slabije socijalno stanje: učenici 400 kn, studenti 700 kn mjesečno.

GRAD OZALJ – PRIJATELJ DJECE:

- certifikat – za postignutu uzornu skrb u svim područjima skrbi o djeci, te za osmišljeno ostvarivanje aktivnosti djece i za učinke koji unapređuju i uljepšavaju život djece.

POLJOPRIVREDA:

- dodjeljivanje jednokratne novčane potpore mladim poljoprivrednicima u iznosu 10.000 kn: mlađe osobe do 40 godina koje se bave proizvodnjom poljoprivrednih proizvoda dobivaju potporu najdulje 3 godine (ako potporu podnosi mlado gospodarstvo, dodjeljuje se dodatni iznos potpore od 10 % dokumentiranih troškova).

Ključne riječi: Ozalj, demografska politika, demografske mjere, poljoprivreda, dječji vrtić, prijevoz, stipendije, daroviti učenici, božićnice za umirovljenike

Kornelija Marošević

zamjenica pročelnika za društvene djelatnosti
Grad Kutina

DEMOGRAFSKE MJERE NA PODRUČJU GRADA KUTINE

Demografska problematika jedan je od ključnih razvojnih ciljeva gradova i općina u Republici Hrvatskoj. Iznimno je važno pažnju usmjeriti upravo na područja koja izravno utječu na unapređivanje života mladih obitelji – demografsku i obrazovnu politiku gradova. Koliko god demografske mjere nemaju smisla bez zdravih gospodarskih osnova, toliko ni dobar posao i plaća roditeljima nisu dovoljni za kvalitetan i zadovoljan život u jednom gradu ako u njemu ne postoji infrastrukturna podrška – od sigurnog i kvalitetnog smještaja djece u vrtićima do produženog boravka u školi, školarina i stipendija.

Kutina, kao grad prijatelj djece i mladih nastoji održati prestižni status, ne samo simbolično već i nizom konkretnih planskih mjera kojima je cilj povećati kvalitetu života djece, mladih i njihovih obitelji. Objedinjavanjem gradskih aktivnih mjera stimulativne populacijske politike stvaraju se uvjeti za unapređenje demografskog razvoja.

Grad Kutina kontinuirano suradnjom s gradskim ustanovama i udrugama radi na unaprjeđenju života djece i mladih provođenjem raznovrsnih, edukativnih i kreativnih radionica za djecu predškolske i školske dobi. Sudjelovanje djece u programu Dječjega gradskog vijeća, tijela gradonačelnika kojemu je cilj aktivna participacija djece i mladih u kreiranju njihovih života, što je i jedan od oblika učenja djece demokraciji. Na taj se način ulaže u razvoj djeteta i omogućuje njegov napredak u različitim područjima života. Takav multidisciplinarni pristup razvoju djeteta bitno pomaže i obiteljima u pravilnom i kvalitetnom usmjeravanju djeteta i jačanju njegova samopouzdanja i samokontrole.

Mlade obitelji koje žive na području Grada Kutine stimulirane su pri proširenju i planiranju svoje obitelji naknadom za rođenje novog člana obitelji čiji je cilj pomoći pri opremanju novorođenčeta, sretnog događaja u mladoj obitelji .

Osobito je olakšanje mladim roditeljima i mogućnost boravka djece u ugodnim i stručno opremljenim dječjim vrtićima u Gradu, čiji se kapaciteti ove godine proširuju izgradnjom novih vrtića u Kutini i Banovoj Jaruzi za približno 150 djece. Grad podržava i sniženje cijena vrtića, što je znatna ušteda obiteljima.

Polaskom u školu roditelji učenika dobivaju potvrde s iznosom od 450 (za učenike od 1. do 4. razreda) i 750 kuna (za učenike od 5. do 8.razreda osnovne škole) za nabavu radnih bilježnica, zbirki i školskog pribora, što znatno umanjuje roditeljske troškove u pripremi za školu.

U osnovnim školama Grada učenicima je osigurano su-financiranje prehrane kroz tople i hladne, a nadasve zdrave obroke, prilagodene dobi djeteta iako se tu nadu i slastice koje djeca posebno vole.

U četiri osnovne škole Grada organiziran je produženi boravak za koji je cijena smanjena za roditelje na 300 kuna (osigurano je milijun kuna godišnje). U planu je i organizacija rada nastave u jednoj smjeni za 4 osnovne škole Grada, što će zahtijevati dogradnju i dodatnu opremu u školama.

Jedna je od važnih mjera Grada financiranje prijevoza 777 učenika osnovnih škola (izdvojeno oko 2 milijuna kuna) i sufinanciranje prijevoza 254 učenika srednjih škola (planirano 200.000,00 kuna). Te mjere omogućuju učenicima osobito srednjih škola koji žive u ruralnim dijelovima Grada obrazovanje za željena zanimanja i daju osnovu za daljnje oblike obrazovanja koje nudi i sam Grad. S obzirom na to da je Kutina i sveučilišni grad, posebna pažnja posvećena je podizanju standarda studiranja u Kutini i drugim fakultetima na kojima studiraju studenti s područja Grada Kutine. Ova ulaganja osnova su za stvaranje novih obrazovanih kadrova koji će u budućnosti sudjelovati u daljnjoj izgradnji Grada i njegova gospodarstva. Grad Kutina dodijelio je za 2020./2021. godinu 42 stipendije u iznosu od 750 kuna, a osigurano je 300.000,00 kuna. Kontinuirano je i sufinanciranje Sveučilišta Libertas za sve studente s područja Grada Kutine.

Jednokratne pomoći za socijalno ugrožene obitelji jedna su od mjera kojom se osim samaca i obitelji koje su nositelji minimalne naknade koriste obitelji s više djece i jednoroditeljske obitelji koje žive u siromaštvu. Financijski poticaji koji se osiguravaju za obitelji jedan su od važnih čimbenika koji mogu potaknuti obitelji u lakšem donošenju odluka i problema vezanih za roditeljstvo, ali uz financijska sredstava bitan je čimbenik i osiguravanje potpore roditeljima u stvaranju potrebne ravnoteže između obiteljskog i poslovnog života. Iako je financijska potpora bitna za razvoj mlade obitelji, važni su programi i projekti kroz koje djeca uče nove vještine, usvajaju znanja i razvijaju sposobnosti koje će pridonijeti razvoju socijalizirane i psihofizički zrele mlade osobe.

Kratkim pogledom na analizu financijskih i društvenih poticaja koje svojim mjerama daje Grad Kutina, možemo uočiti da Grad Kutina prati razvoj djeteta kroz sve njegove životne faze i u skladu s tim osigurava potporu roditeljima, ustanovama i udrugama koje rade s djecom i za djecu..

Ključne riječi: Grad Kutina, odljev stanovništva, različite demografske mjere, mladi, žene

DEMOGRAFSKE MJERE OPĆINE TOPUSKO

Iako su Općina Topusko je po Popisu stanovništva 2011. godine na površini od 198,30 km² imala 2985 stanovnika, što upućuje na pad broja stanovnika u odnosu na Popis stanovništva 2001. godine, kad je na području općine živjelo 3219 stanovnika. Jedan od glavnih uzroka depopulacijskog kretanja može se pripisati iseljavanju mladih osoba, čemu je glavni razlog potraga za radnim mjestom te nepostojanje stambenih jedinica, što u konačnici rezultira malim brojem mladih obitelji na području Općine. Unatoč negativnom prirodnom prirastu i migracijama za sada nije primjetan značajan pad broja djece u osnovnoj i srednjoj školi. Jedan od iznimno važnih prioriteta kako Općine Topusko tako i Sisačko-moslavačke županije jest demografska obnova i razvoj, što se uspješno provodi nizom poticajnih mjera.

Općina Topusko provela je sljedeće mjere: jednokratna novčana naknada za svako novorođeno dijete u iznosu od 5000 kuna (naknada je 2017. godine iznosila 2.000,00 kuna, 2018. godine povećana je na 3000 kuna, a 2021. godine povećana je na 5000 kuna); renoviranje i opremanje unutarnjeg i vanjskog dijela dječjeg vrtića u iznosu od 564.000,00 kuna; sufinanciranje redovitoga rada dječjeg vrtića; umanjenje cijene usluge dječjeg vrtića za roditelje u iznosu od 200kuna mjesečno; potpore radu i opremanju osnovne i srednje škole (sufinanciranje prehrane učenicima osnovne škole, ekoškola, nabava radnog materijala i opreme na početku školske godine učenicima, energetska obnova srednje škole, prijevoz učenika srednje škole, pohadaanje besplatnih priprema za državnu maturu učenicima završnih razreda srednje škole kroz aplikaciju, opremanje kabineta); podrška programa i aktivnosti usmjerenih na mlade (škola plivanja, plesna škola, tamburaška skupina, nogometni klub, Igre mladih); stipendiranje studenata s područja Općine Topusko u iznosu od 500 kuna mjesečno; sufinanciranje rada zdravstvenih ustanova dodatnim programima u iznosu od 60.000,00 kuna; ulaganje u infrastrukturu nogometnog kluba u iznosu od 600.000,00 kuna. Planira se izgradnja novih stambenih objekata, izgradnja novoga dječjeg vrtića te učeničkog doma na području Općine Topusko.

Ključne riječi: Topusko, demografska obnova i razvoj, mjere, dječji vrtići, stambena izgradnja, subvencije

BILJEŠKE

Naslov:

Doprinos JLP(R)S-a demografskoj revitalizaciji
Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije

Knjižica sažetaka konferencije održane u Topuskom,
21. travnja 2021., u organizaciji Središnjega državnog
ureda za demografiju i mlade te Općine Topusko.

Nakladnik:

Središnji državni ured za demografiju i mlade

Za nakladnika:

Željka Josić, dr. med., državna tajnica

Uredništvo:

Goran Blagus

dr. sc. Domagoj Novosel

Ivana Udovičić

Lektura i korektura: dr. sc. Goranka Blagus Bartolec

Grafičko oblikovanje: Miranda Herceg

Tisak: Correctus Media d.o.o., Zagreb

Naklada: 150 primjeraka

Zagreb, 2021.

REPUBLIKA HRVATSKA
Središnji državni ured
za demografiju i mlade

Općina Topusko

